

העברת עושר בין-דורי: צוואה שתדאג גם לנכדים

צוואה היא אחד המסמכים החשובים ביותר שעליו תחתמו בימי חייכם, ודווקא בשל העובדה כי הקביעה נעשית לשנים לא מעטות לעתיד לבוא - יש לתכנן את ניהול הנאמנות בזהירות ובמקצועיות | עו"ד עמי בן-יעקב

לפני כחודש פנה אלינו לקוח אשר רק לא-חרונה ערך צוואה, בה הוריש את רכושו לילדיו בחלקים שווים ביניהם. עד כאן, צוואה רגילה לחלוטין. אך הוא הגיע אלינו עם בקשה שלאחרונה מופיעה יותר ויותר: כיצד ניתן לשמור על זכויותיה של נכדתו, בתם המשותפת של פתו ובן-זוגה, במקרה של פטירת בתו לפניו. רצונו היה כי במקרה של פטירת אחד מילדיו לפניו, יזכו צאצאיו של הילד-היורש בחלקו מעיזבון הלקוח.

אנשים רבים מתחילים להבין את חשיבותה של הצוואה בהעברת העושר וההון המשפחתי בין דורות, ולשמירה לא רק על עתידם של בני המשפחה הקרובים אלא גם על המעגל הרחב יותר של נכדים ובני משפחה אחרים.

יורש אחר יורש

חוק הירושה בישראל, הקובע את מירב ההתנהלות בכל הקשור לצוואות וירושה, מתייחס לסוגיה תחת המונח 'יורש אחר יורש'. משמעות ההוראה זו היא כי המוריש יכול לקבוע מראש בצוואתו את זהות היורש של יורשו (לדוגמה, בן

לשמור על עתיד בני המשפחה וצאצאיהם. עו"ד עמי בן-יעקב | צילום: יח"צ

המוריש) לאחר פטירתו של הבן - אך עם מגבלות מסוימות, כמובן, בכפוף לחוק. אך אליה וקוץ בה: מכיוון שמדובר בצוואה, ההוראה חלה אך ורק על הרכוש שנותר

בבעלות היורש בעת פטירתו. כלומר, אם אדם מוריש לילדיו מגרש, לדוגמה, הרי שבמקרה שבו המגרש יימכר לצד שלישי, ההוראה של 'יורש אחר יורש' כבר לא תחול על התמורה מהמכירה. קושי נוסף הוא בעובדה שהסעיף אינו חל באופן אוטומטי בכל צוואה, ועל המוריש לציין אותו במפורש - שאם לא כן, לא יוכ"ל נכדיו ליהנות מהצוואה.

עם הגברת השימוש בסעיף זה גילינו מגבלה בחוק, אשר לא כל העוסקים בתחום מודעים לה. על-פי חוק הירושה, ההגדרה של יורש חלה רק על מי שנולד תוך 300 ימים מיום פטירתו של המוריש. אם כן, כיצד יכול אדם לוודא כי גם יורשי יורשיו העתידיים ייהנו מרכושו?

הפתרון שאותו העלינו במקרה זה, הוא באמצעות שימוש במנגנון הנאמנות וההקדש שמקבל תיקוף חוקי בחוק הנאמנות. על-פי החוק, ניתן להקים מנגנון נאמנות שבמסגרתו מועברים נכסי העיזבון לנאמנות, על-מנת לנהוג בהם כדרך שהתווה המצווה - גם לתקופה של דורות רבים קדימה, ואף עבור אנשים נוספים שלא נמנים עם צאצאיו של המוריש. מנגנון זה

הינו פתרון מעשי ויעיל, והיתרון של נאמנות הוא האפשרויות והגמישות בקביעת הוראות והנחיות לניהול וחלוקת נכסי המוריש גם למספר דורות קדימה.

* * *

צוואה היא אחד המסמכים החשובים ביותר שעליו תחתמו בימי חייכם, בעיקר מאחר שמטרתו היא לדאוג ליקרים לכם מכול לאחר שכבר לא תהיו כאן. דווקא בשל העובדה כי הקביעה נעשית לשנים לא מעטות לעתיד לבוא, יש לתכנן את ניהול הנאמנות בזהירות ובמקצועיות על-מנת ליצור מנגנון יעיל ובריא ככל האפשר. יש לשים לב, כמובן, גם להיבטים של מיסוי - הן מיסוי ישראלי כאשר הסדר מסוים קיים בפיקודת מס הכנסה, והן מיסוי בינלאומי למורשישם שרכושם עלול להיות מושפע מכך - ומשום כך יש להתייעץ עם עורך-דין המתמחה בתחום, לפני שחותמים על מסמך כה מהותי.

עו"ד עמי בן-יעקב, שותף מייסד של בן-יעקב משרד עו"ד. FAMILY OFFICE. המתמחה בתחום הנדל"ן, מיסוי ודין בינלאומי.